

Peter Schallenberg
Moralna teologija
 Ljubljana: Družina, 2005.

V letošnjem letu katoliška Cerkev praznuje 40. obletnico konca drugega vatikanskega koncila, ki pomeni velik prelom v odnosih Cerkve s svetom, pa tudi v samem razumevanju Cerkve. Koncil pa v konstituciji o božjem razodetju *Dei verbum* med drugim naroča, naj se "posebna skrb posveti spopolnjevanju moralne teologije, ki naj svojo znanstveno razlago bolj zajema iz nauka Svetega pisma in tako pojasni vzvišenost poklica vernikov v Kristusu in njihovo dolžnost, da v ljubezni obrodijo sad za življenje sveta" (DV 18). Koncil tudi prelomi z dotedanjo delitvijo med klerike in laike ter istočasno poudari skupno duhovništvo, ki ga prejmemo z zakramentom svetega krsta. S tem se odpre tudi prostor za aktivno vključitev laikov v življenje Cerkve, kar pa predpostavlja tudi teološko izobrazbo laikov. Rezultat prizadevanj za vključitev laikov v življenje Cerkve je tudi obravnavani priročnik Petra Schallenberg s preprostim naslovom *Moralna teologija*.

Peter Schallenberg, rojen leta 1963, je najprej študiral teologijo v Paderbornu, nato pa v Rimu, kjer je najprej dosegel magisterij, leta 1992 pa še doktorat iz moralne teolo-

gije. Kasneje je opravljal razne pastoralne službe in predaval družbeni nauk Cerkve v Paderbornu, od lani pa je profesor moralne teologije ter družbenega nauka Cerkve na teološki fakulteti v Fuldi v Nemčiji. V tem času je izdal kar nekaj avtorskih del ter sodeloval pri *Dizionario di Bioetica* (Bologna, 1994), v znanstvenih in strokovnih revijah pa je objavljajl članke o bioetičnih in družbenih vprašanjih. Priročnik *Moralna teologija* v izvirnem naslovu *Moraltheologie. Christliche Gesellschaftslehre* je izšel leta 2001 najprej v nemščini, leto kasneje pa v italijanščini, letos pa je pri založbi Družina izšel tudi v slovenskem prevodu po zaslugi prevajalca prof. dr. Rafka Valenčiča.

Vsebinska zasnova priročnika je dokaj klasična moralnoteološka in gradi na antropoloških ter filozofskih temeljih, vendar pa ne odstopa od koncilске usmeritve, ki skuša moralno teologijo znova bolj tesno povezati s svetopisemskim izročilom. Kljub temu pa je za branje priročnika precej priporočljivo vsaj osnovno (pred)znanje filozofije, zlasti grške antične filozofije ter filozofske misli sv. Tomaža Akvinskega, ki ga Schallenberg dokaj pogosto citira. Po drugi strani pa je odlika priročnika v tem, da na koncu vsakega poglavja navaja povzetek poglavja, največkrat v dveh točkah. Priročnik je razdeljen v

osem poglavij, od katerih je prvih šest usmerjenih v osnovno moralnoteološko področje z vprašanji, kot so na primer: kdo je človek, kaj je etika, kaj je moralna teologija in na katere osnovne veje se deli omenjena veda. Ta vprašanja zajema uvodno poglavje. Naslednja poglavja se ukvarjajo s krščansko podobo človeka (narava in oseba, stvarjenje kot narava, bogopodobnost, milost), krepstjo in srečo (moralne in kardinalne krepsti, naravne krepsti, teološke krepsti), krivdo in grehom, viri moralnosti ter moralno normo in vestjo. Dodani pa sta še posebni poglavji, in sicer posebna moralna teologija (vodilne misli dekaloga) ter duhovnost. Priročniku je (po volji prevajalca in z dovoljenjem avtorja) dodan še dodatek z izbranimi točkami iz pastoralne konstitucije o *Cerkvi v sedanjem svetu*, iz okrožnic papeža Janeza Pavla II. *Sijaj resnice* ter *Evangelij življenja*. K izboru avtorjeve literature pa je dodane še nekaj slovenske literature z omenjenega področja.

Izpostaviti velja morda še nekaj poudarkov omenjenega priročnika. Po Schallenberg-ovem mnenju se moralna teologija sprašuje, "kakšen je tisti red, ki ureja življenje človeka, ki premišljuje o Bogu in veruje v Njegovo ljubezen". Katoliška moralna teologija je tako "združujoča veda vere" oz. "znanstveno razmišljanje

o človeku preoblikujoči veri v Jezusa Kristusa". Vprašati se moramo namreč, kaj se spremeni v človekovem mišljenju, življenju in delovanju, če obstaja Bog, ki se je razodel v Jezusu Kristusu? S tem se odpira široko polje razmišljanja o povezavi med etiko in teologijo, med etosom in Božjim razodetjem. Teološka etika, kot pravi Schallenberg, izhaja iz ugotovitve, da je Bog ustvaril človeka po božji podobi, govori pa o božjem etosu, o "najglobljem bistvu Boga, ki je ljubezen". Za slehernega kristjana in njegovo moralno delovanje pa je zelo pomembna Schallenbergova ugotovitev, da je "moralna, ki govori

samo o grehu, ne govori pa o vabljenosti kreposti in o idealih, ki jih je mogoče želeli in so njena osnova, zaradi česar zbledi privlačnost dobrega in resničnost zlega, je vedno izgubljen boj". Kreposti je namreč potrebno vedno spodbujati, medtem ko zlo pride samo. To je seveda le nekaj pomembnejših poudarkov iz Schallenbergovega priročnika, ki vabijo k branju in razpravi.

Kot je že uvodoma navedeno, je obravnavani priročnik sad prizadevanj za aktivno vključevanje laikov v življenje, zato je bil tudi v slovenskem prevodu uvrščen v zbirko *Teologija za laike*. Težava pa je, ker v Sloveniji primanjku-

je teološke literature, ki bi bila manj obširna in bi bolj na zgoščen način predstavila določeno vejo katoliške teologije, s čimer bi lahko motivirali širši krog ljudi, da bi začeli brati tovrstno literaturo. Po drugi strani pa Schallenbergov priročnik verjetno ne bo zadovoljil tistih, ki bi se hoteli bolj poglobiti v moralno teologijo. V tem primeru bi prišlo v poštev branje precej bolj obširnega moralnoteološkega priročnika Bernarda Häringa *Svobodni v Kristusu*, ki ga je pred štirimi leti celjska Mohorjeva družba izdala v treh knjigah.

Gašper Blažič

Naročilnica za ^{tretji} dan

Ime in priimek ali ime ustanove

Naslov

Pošta

Telefon

E-pošta

Imam status študenta (obkroži): ☐ DA ☐ NE

Naročam ___ izvodov revije Tretji dan.
Naročnino bom poravnal po prejemu položnice.

Kraj in datum

Podpis

Naročilnico pošljite na naslov: Tretji dan, Jurčičev trg 2, 1000 Ljubljana